

Activitats

Visita de l'Observatori per a la Recerca Etnològica de Catalunya a diferents centres patrimonials del País Basc

Roger Costa Solé

Servei de Patrimoni Etnològic

Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

Una delegació de vint-i-vuit persones, formada fonamentalment per representants de museus i centres d'etnologia de Catalunya i el País Valencià, va visitar entre els dies 28 i 29 de gener de 2010 diversos equipaments patrimonials de caràcter etnològic del País Basc. L'activitat estava organitzada per l'Observatori per a la Recerca Etnològica de Catalunya sota la coordinació del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, a partir d'un programa d'activitats proposat per Iñaki Arrieta, professor del Departament de Filosofia dels Valors i Antropologia Social de la Universitat del País Basc i expert en patrimoni etnològic i museologia.

Les activitats van començar el dijous 28 amb una visita a l'Igartubeiti Baserria, un *caserio* museïtzat per la Diputació Foral de Guipúscoa. Es tracta d'una edificació que va adoptar les seves principals característiques constructives al llarg del segle XVI, i que des del segle XVII pràcticament no ha sofert modificacions, fet que la fa representativa d'un ampli grup de *caserios* de la mateixa època i característiques. El seu interior conté mobiliari, atuells i mostres de productes alimentaris que es conre-

LA DELEGACIÓ CATALANA VA PROPOSAR LA CREACIÓ DE XARXES DE MUSEUS I D'EQUIPAMENTS CULTURALS

EL MUSEU ETNOGRÀFIC DE ZERAIN ÉS UNA MOSTRA DE LA VINCULACIÓ DE LA POBLACIÓ LOCAL EN ELS PROJECTES

aven i elaboraven a l'indret. Destaca la premsa de biga per produir sidra —la qual, malgrat el seu pes i complexitat, es troba a la primera planta—, una producció que s'ha recuperat amb finalitats divulgatives i al voltant de la qual la institució organitza diverses activitats de dinamització. Al mateix vessant de la muntanya on és ubicat el *caserio*, just a sota i integrat en el paisatge, es troba un centre d'interpretació del *caserio* basc en general i de l'Igartubeiti Baserria en concret.

L'itinerari va seguir amb una visita a Zerain, un poble amb una singular història de valoració dels seus actius patrimonials, que arrenca ja a la dècada de 1980. El projecte s'autodenomina des dels anys 1990 Zerain Parc Cultural, i engloba diferents equipaments i activitats oberts al públic, com la serradora hidràulica de Larrondo, l'antiga presó de la vila o l'elaboració artesana de formatges. La visita de la delegació catalana es va centrar en tres aspectes: una explicació per part del responsable del projecte i de l'alcalde de la vila; una visita al petit museu etnogràfic, fet gràcies a les aportacions dels vilatans, i una curta estada al centre d'interpretació de les mines d'Aizpea, el qual fa un repàs històric i etnogràfic a la important activitat extractora del ferro a la zona.

A la tarda, va tenir lloc un acte institucional i acadèmic al campus de Donostia de la Universitat del País Basc sota el nom Projectes museístics i patrimonials al País Basc i Catalunya: societat, turisme i xarxes. Per part basca, van intervenir-hi el viceconseller de Cultura, Joventut i Esports del Govern Basc, Antonio Rivera, i les diputades forals de Guipúscoa, Àlaba i Biscaia, Maria Jesús Aranburu, Lorena López i Josune Ariztondo, respectivament. Per la part catalana, van parlar Ramon Fontdevila, director del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana; Roger Zamorano, vicepresident de la Diputació de Girona; Jordi Ramon, regidor de cultura de l'Ajuntament de Tàrraga, i Daniel Solé, subdirector general de museus. La intervenció d'aquest darrer va consistir en una conferència sobre les xarxes d'equipaments patrimonials impulsades pel Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya.

Els projectes museístics i de recerca que va plantejar la delegació catalana es fonamenten en tres eixos: la creació de xarxes de museus i d'equipaments culturals, la vinculació de la població local en els projectes i l'impacte que té el turisme en el desenvolupament social i econòmic. Després de posar-se en comú les diferents experiències en museus i en recerca etnològica d'ambdues comunitats, tots els ponents van coincidir en la importància de la creació de xarxes de col·laboració entre els centres de petit format.

La visita va continuar l'endemà al matí al Museu d'Euskal Herria, equipament ubicat a Guernica, que gira a l'entorn principalment de la identitat basca, tant des d'un punt de vista històric com, sobretot, cultural. Posteriorment, es va visitar el Museu de la Pau, el qual es vertebrava a l'entorn de tres eixos principals: el bombardeig de Guernica, una reflexió a l'entorn dels principals

■ Els integrants de la delegació catalana davant de l'Igartubeiti Baserria, el 28 de gener de 2010. AINARA GARCIA

conflictes del planeta, i el conflicte basc en l'actualitat. La tarda del divendres 29, la delegació es va dirigir a Artziniega, població alabesa que ha reunit una important col·lecció d'objectes etnogràfics, que destaca per la seva quantitat i representativitat. Així, la col·lecció ha aplegat, gràcies a les donacions dels habitants de la zona, no només objectes representatius de l'activitat agropecuària, sinó també d'altres activitats econòmiques com la producció tèxtil i metal·lúrgica o serveis en forma d'un petit comerç, una antiga farmàcia i una barberia. L'espai expositiu, de 1.700 m², també mostra diferents estances de la casa d'una família acomodada prototípica de la regió, així com les d'una família humil. La major part dels elements exposats són peces produïdes durant la primera meitat del segle XX o la segona del XIX.

A més de deu de les dotze entitats que conformen l'Observatori per a la Recerca Etnològica de Catalunya i dels representants institucionals esmentats, a la visita van participar-hi Jordi Tura, responsable del Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles, així com Asun García i Josep Aguilar, tècnics del Museu Valencià d'Etnologia, institució amfitriona de la visita de les mateixes característiques que l'Observatori va realitzar l'any 2009. ■